

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
MATKAILU-, RAVITSEMIS- JA TALOUSALA

YRITTÄJYYS PALKKATYÖN SIVUTULONA

TE-   Pauliina Lahdenvesi
KIJÄ/T:

Koulutusala Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Matkailu- ja ravitsemisalan tutkinto-ohjelma	
Työn tekijä(t) Tiina Pauliina Lahdenvesi	
Työn nimi Yrittäjyys palkkatyön sivutulona	
Päiväys	7.3.2018
Sivumäärä/Liitteet	46 (12)
Ohjaaja(t) Kai Selander	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Koulutus- ja matkailu Selander oy	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämä opinnäytetyö tutkii yksilön mahdollisuuksia työllistää itsensä päätoimisen palkkatyön sivussa yrittäjänä. Opinnäytetyössä tarkastellaan sivutoimista yrittäjyyttä käyttäen kolmea näkökulmaa: Kevytyrittäjyyttä, yksityistä elinkeinoharjoittamista ja osakeyhtiötä.</p> <p>Avainteemoja opinnäytetyössä ovat, kuinka sivutoiminen yrittäminen määritellään ja kuinka se käytännössä toimii, sekä milloin sivutoiminen yrittäjyys on kannattavaa. Kannattavuutta työssä tarkastellaan verotuksellisesta näkökulmasta, sekä sosioekonomisesta näkökulmasta.</p> <p>Opinnäytetyön tutkimusongelma on sivutoimisen yrittäjyyden kannattavuus, päätoimisen tulon tullessa palkkatyöstä. Tutkimuskysymyksiä ovat milloin yrittäjyys on kannattavaa eri yritys- muodoilla verotuksellisesta näkökulmasta, ja millainen on sivutoimisen yrittäjän tilanne, jos hän jää työttömäksi päätoimisesta työstä.</p> <p>Opinnäytetyön eri osuuksiin on käytetty eri tutkimusmenetelmiä riippuen halutusta aineiston laadusta. Tutkittaessa kannattavuutta verotuksellisesta näkökulmasta, opinnäytetyössä on käytetty kvantitatiivista tutkimusta. Sosioekonomista kannattavuutta tutkiessa aineistona on käytetty kvalitatiivista tutkimusotetta. Kvalitatiivinen tutkimus on suoritettu teemahaastatteluin.</p> <p>Opinnäytetyön tuloksena voidaan todeta, että tutkimustyö selkeytti sivutoimisen yrittäjyyden kannattavuutta eri yritys- muodoilla ja helpottaa sivutoimisesta yrittäjyydestä haaveilevaa valitsemaan toiminnalleen sopivan yritys- muodon.</p>	
Avainsanat Sivutoiminen yrittäjyys, yrittäjyys, kannattavuus	

Field of Study Tourism, Catering and Domestic Services			
Degree Programme Degree Programme in Hotel and Restaurant Management			
Author(s) Tiina Pauliina Lahdenvesi			
Title of Thesis Entrepreneurship as side income of paid labor			
Date	7.3.2018	Pages/Appendices	46 (12)
Supervisor(s) Kai Selander			
Client Organisation /Partners Koulutus- ja matkailu Selander oy			
<p>Abstract</p> <p>This thesis studies a person's possibility to employ themselves as an entrepreneur, in addition to being in paid labour. The thesis examines side income from three points of view: light entrepreneurship, sole proprietor and corporation.</p> <p>The key viewpoints in the thesis are how side income entrepreneurship is defined, how it works in practice, and when it is profitable. The cost-effectiveness of the side income is examined from both taxation and socioeconomic points of view.</p> <p>The research problem in the thesis is profitability of side income entrepreneurship, when the main income comes from paid labour. Research questions are when side income entrepreneurship is profitable with different forms of entrepreneuring, and what is the situation of entrepreneur if being unemployed from paid labour.</p> <p>There are multiple methods of investigation in different part of thesis, depending what kind of material were needed. When investigating profitability from taxation point of view, quantitative research method is used. With socioeconomic point of view, qualitative research method is used. The qualitative research executed by theme interviews.</p> <p>As results of thesis can be said that research project clarified profitability of side income entrepreneurship when using different forms of entrepreneuring. Thesis can be helpful to any-one who is dreaming about side income entrepreneuring and need to choose form of entrepreneurship.</p>			
Keywords Side income entrepreneurship, entrepreneurship, profitability			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	6
2	YRITTÄJÄ JA YRITTÄJYYS.....	8
2.1	Yrityksen perustaminen.....	8
2.2	Yritysmuodot.....	9
2.3	Kevytyrittäjäyys	9
2.4	Yksityinen elinkeinoharjoittaminen	10
2.5	Osakeyhtiö.....	11
3	SIVUTOIMINEN YRITTÄJYYS.....	12
3.1	Sivutoimisuuden määritelmä.....	12
3.2	Sivutoiminen ja kokoaikainen yrittäjäyys	13
3.3	Yritysmuodon valinta	13
4	VEROTUS	14
5	SIVUTOIMISEN YRITTÄJÄN VAKUUTUKSET	17
5.1	Opiskelija	17
5.2	Eläkeläinen	18
6	SIVUTOIMISEN YRITTÄJÄN TYÖTTÖMYYSTURVA.....	19
6.1	Työ- ja elinkeinotoimiston asiantuntija haastattelu	19
6.2	Haastattelun yhteenveto Iisa Launiemi.....	20
7	HAASTATELU - SIVUTOIMINEN YRITTÄJÄ.....	22
7.1	Haastattelurunko.....	22
7.2	Haastattelujen yhteenveto	23
8	KANNATTAVUUS	25
8.1	Kannattavuuslaskelmat	25
9	POHDINTA	28
	LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT	31
	LIITE 1: HAASTATELUKYSYMYKSET.....	35
	LIITE 2: HAASTATELUVASTAUKSET	36
	LIITE 3: LITTEROINTI- HAASTATELU IISA LAUNIEMI	43

LIITE 4: ANONYYMIT HAASTATTELULÄHTEET 46

1 JOHDANTO

Opinnäytetyö pureutuu tutkimaan yksilön mahdollisuuksia työllistää itsensä paremmin palkkatyön ohella sivutoimisena yrittäjänä. Kuinka sivutoiminen yrittäjyys määritellään, ja kuinka se käytännössä erilaisilla yritysmuodoilla toimii ovat ensisijaisia teemoja tässä työssä. Tutkimuspohjainen työ hakee vastauksia siihen, milloin sivutoiminen yrittäjyys on verotuksellisesta näkökulmasta kannattavaa, ja toiseksi onko sivutoiminen yrittäminen kannattavaa sosioekonomisesta näkökulmasta.

Sivutoiminen yrittäjyys ei ilmiönä ole varsinaisesti uusi, mutta sen saama huomio on. Tästä johtuen aihe on noussut yritysmaailman trendiksi. Yrittäjyyteen keskittyvät kirjoitetut oppaat ja artikkelit käsittelevät yrittäjyyttä pääasiassa sen alkuperäisessä muodossa jakaen ihmiset yrittäjiin ja ei-yrittäjiin, eli palkansaajiin. Oppaat eivät ota huomioon yritysmaailman hybridejä, jotka edustavat molempia edellä mainituista. Tästä johtuen nimenomaan sivutoimiseen yrittäjyyteen perustuvaa tilastotietoa on heikosti saatavilla. Yrittäjyys ja yritystoiminta on kuitenkin muuttunut, ja nykyään sivutoiminen yrittäjyys on entistä yleisempää. Tämä on myös entistä hyväksytympää, sillä useat alat perustuvat lähes täysin sivutoimisuudelle. Tällaisia ovat esimerkiksi: Koulutukset ja kurssit, asiantuntijatehtävät ja useat sesonkityöt.

Opinnäytetyön tutkimusongelma on sivutoimisen yrittäjyyden kannattavuus, päätoimisen tulon tullessa palkkatyöstä. Tutkimuskysymyksiä ovat milloin yrittäjyys on kannattavaa eri yritysmuodoilla verotukselliselta näkökannalta, ja millainen on sivutoimisen yrittäjän tilanne, jos hän jää työttömäksi päätoimisesta työstä.

Opinnäytetyön eri osuuksiin on käytetty eri tutkimusmenetelmiä riippuen halutusta aineiston laadusta. Verotuksellisesta näkökulmasta kannattavuutta tarkastellessa tutkimusmenetelmänä ovat kvantitatiiviset laskelmat, joihin pohjatietona on käytetty esimerkkinä hypoteettisia palkkatietoja.

Sosioekonominen näkökulma opinnäytetyössä tarkastelee sivutoimisen yrittäjän työttömyysturvaa, kun ansiotulo päätoimesta menetetään.

Tutkittaessa sosioekonomista näkökulmaa tutkimusmenetelmä on kvalitatiivinen ja perustuu sähköisten aineistojen lisäksi työ- ja elinkeinotoimiston työntekijän teemahaastatteluun. Opinnäytetyössä on toteutettu myös kvalitatiivinen teemahaastattelu koskien yrittäjän omaa kokemusta sivutoimisesta yrittäjyydestä. Viimeinen osa koostuu sivutoimisen yrittäjyyden kannattavuuden pohdinnasta, jossa otetaan huomioon edellä mainituista tutkimusosuuksista saadut tulokset.

2 YRITTÄJÄ JA YRITTÄJYYS

Yrittäjyys on käsitteenä pysynyt samankaltaisena läpi historian, se on aina tarkoittanut yksilön vapaata ja ainutlaatuista toimintaa, joka on muodoltaan kokonaisvaltaista. Paajanen esittää yrittäjyyden määritelmäksi lisäksi yksilön toimintaa, joka on uteliasta etsintää, siihen sisältyvien riskien, uusien omistamistamisen ja työn teon mallien kehittämistä. (Paajanen 2006, 17-18).

Tilastokeskuksen mukaan yrittäjä määritellään teoreettisemmin. Yrittäjä on yksilö, joka harjoittaa taloudellista toimintaa, omaan laskuunsa kantaen siitä myös vastuun. Yrittäjäksi katsotaan myös yksilö, joka toimii osakeyhtiössä omistaen vähintään puolet yrityksestä. Toinen tilastokeskuksen antama määritelmä yrittäjälle on määritellä yrittäjäksi kaikki 18-74- vuotiaat, joilla on vuoden viimeisellä viikolla voimassa oleva yrittäjäeläkevakuutus. Yrittäjäksi myös määritellään, mikäli yrittäjyydestä saatavat tulot ovat suuremmat kuin työsuhteesta saatavat tulot. (Tilastokeskus n.d.).

2.1 Yrityksen perustaminen

Yritystoiminnan aloitamisessa on olennaista yritysmuotoihin tutustuminen ja sopivan yritysmuodon valinta. Sopivaa yritysmuotoa valittaessa tulee ottaa huomioon erilaiset vaatimukset, joita yritysmuodoissa on:

- Perustajien lukumäärä
- Pääoman tarve
- Päätöksenteko
- Riskit ja vastuut
- Varojen nosto ja voitonjako
- Verotus

Yrityksen perustamistoimet ovat yritysmuodon valinta, yrityksen nimen valitseminen, rekisteröintitoimet ja tarvittavien lupa-asioiden ja ilmoitusten hoitaminen (Työ- ja elinkeino ministeriö, Yritys- Suomi n.d.). Opinnäytetyö ei ota kantaa perustamistoimiin, sillä saatavilla on palveluja perustamisasiakirjojen täyttöö varten, eivätkä ne ole olennaisia työn aihetta ajatellen.

2.2 Yritysmuodot

Yritystä perustettaessa on valittavissa erilaisia yritysmuotoja, joista sopivaa muotoa valitaan perehtymällä kappaleen 3 alussa mainittuihin muuttujiin. Yritysmuodot, joista sopiva muoto toiminnalle valitaan, ovat yksityinen elinkeinoharjoittaminen, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö ja osuuskunta. (Väestörekisterikeskus 2017).

Näiden perinteisten yritysmuotojen lisäksi on noussut uusi yritysmuoto, kevytyrittäjyys, joka mahdollistaa yritystoiminnan harjoittamisen ilman yritykselle tyypillistä y-tunnusta.

Tässä opinnäytetyössä syvennyttään tarkastelemaan yritysmuodoista seuraavia: Kevytyrittäjyys, yksityinen elinkeinoharjoittaminen ja osakeyhtiö.

2.3 Kevytyrittäjyys

Kevytyrittäjyys on käsitteenä nuori, minkä vuoksi esimerkiksi lainsäädännössä ei oteta vielä juurikaan kantaa kevytyrittäjyyteen. Kevytyrittäjyyttä tarjoavia palveluita on erilaisia, ja ne voidaan karkeasti jakaa kahteen erilaiseen ryhmään sen mukaan, mikä kevytyrittäjän asema niissä on. Näissä palveluissa kevytyrittäjää kohdellaan joko ikään kuin työntekijänä tai vaihtoehtoisesti yrittäjänä. Kevytyrittäjä on yrittäjä ilman yritystä. Kyse on kevytyrittäjän ja laskutuspalvelun välisestä sopimuksesta niin, että tehdyn työn laskutus tapahtuu kevytyrittäjyyttä tarjoavan palvelun kautta ja kevytyrittäjä maksaa laskutuspalvelulle esimerkiksi työttömyysvakuutus maksuja. Tilanteen kevytyrittäjälle haastavaksi luo juuri asema. Yleisesti mielikuvaa luodaan, että kevytyrittäjä olisi palkkatyössä, vaikka työsuhdetta ei ole. Täten kevytyrittäjä ei usein ole oikeutettu työttömyysturvaan, josta hän kuitenkin laskutuspalvelulle maksaa.

Yrittäjänä ilman yritykselle ominaista y-tunnusta kevytyrittäjiä kohtelevat palvelut, kuten Omapaja, mahdollistavat kevytyrittäjän liittymisen yrittäjien työttömyyskasnaan sen mukaan kuinka paljon työtä tehdään. (Koskenranta, 2017).

Kevytyrittäjyys ei ole varsinainen yritysmuoto niin kuin sitä tässä työssä käsitellään. Yrittäjyyttä tarkasteltaessa sivutoimisena, on kevytyrittäjyys uutena yritysmuotona

yrittäjyyteen ja yritystoiminnan kasvattamiseen päätoimiseksi niin, että lopulta valitaan päätoimiseksi yritysmuodoksi jokin perinteisistä yritysmuodoista, joissa yritystoiminnalle tyypillinen y-tunnus määritellään.

“Eläkelain muutos teki kevytyrittäjistä viimeistään 1.5.2017 alkaen yrittäjiä. Työttömyysturvan silmin he ovat olleet yrittäjiä jo vuoden 2016 alusta, kun uusi työttömyysturvalaki astui voimaan. Nämä lakimuutokset naulaavat kevytyrittäjän yrittäjäksi ilman yrittämisen verohyötyjä.” (Sarja, 2017).

2.4 Yksityinen elinkeinoharjoittaminen

Yksityinen elinkeinoharjoittaminen, eli toiminimi, kuten puhekielessä viitataan, on yritysmuoto, jossa ainoana toimielimenä toimii yrittäjä yksin. Holopaisen (2011) mukaan yksityisenä elinkeinoharjoittajana voi toimia luonnollinen henkilö, jolla on pysyvä asuinpaikka ETA-alueella (Euroopan talousalue). Lupa yksityiseen elinkeinoharjoittamiseen voidaan myös myöntää henkilölle, joka pysyvästi asuu Luganon sopimukseen liittyneessä maassa, eli käytännössä tällöin viitataan henkilöön, joka pysyvästi asuu Sveitsissä. (Holopainen 2011, 23-24).

Yksityinen elinkeinoharjoittaja harjoittaa yritystoimintaa omissa nimissään. Tämä on yksinkertaisimpia muotoja harjoittaa yritystoimintaa puhuttaessa pienimuotoisesta yritystoiminnasta. Yksityiselle elinkeinoharjoittamiselle tunnusomaista on, että elinkeinoharjoittajan varoja ei eroteta mitenkään hänen henkilökohtaisista varoistaan. Tällöin kaikki yrityksen muodostamat tulot ja menot vaikuttavat suoraan yksilön omaan talouteen. Yksityinen elinkeinoharjoittaminen on toimiva yritysmuoto yksilölle, joka ei tarvitse ulkopuolisita työvoimaa harjoittaakseen elinkeinotoimintaa. Yritysmuoto on helppo perustaa, ja tarvittaessa lopettaa. Lisäksi yksityiseen elinkeinoharjoittamiseen ei tarvitse erikseen hakea lupaa, ellei kyse ole erikseen luvanvaraiseksi tai ilmoitusvaraiseksi säädettyä elinkeinoa. (Lakivälitys 2017).

Yksityisen elinkeinoharjoittajan ei ole pakko rekisteröidä toimintaansa, mikäli hän ei harjoita luvanvaraista elinkeinoa tai tarvitse liiketilaa. Rekisteröinti on kuitenkin järkevää, sillä siten yksityinen elinkeinoharjoittaja rekisteröi oikeuden käyttämäänsä

nimeen. Tällöin yrittäjälle muodostuu yksinoikeus käyttämäänsä nimeen tietyllä alueella. Yksinoikeuden nimeen voi saavuttaa myös vakauttamisen kautta, mutta tämä on rekisteröintiä epävarmempi ja monimutkaisempi tapa. Huomion arvoista on, että vaikka puhekielessä toiminimeä käytetään kuvaamaan yksityistä elinkeinoharjoittamista, on se virheellisesti käytettyä käsite tässä yhteydessä. Toiminimi kuvaa yrityskielessä aina yrityksen käyttämää nimeä yhtiömuodosta riippumatta. (Suomen yrittäjät 2014-07-01).

2.5 Osakeyhtiö

Toisin kuin yksityiselle elinkeinoharjoittamiselle, osakeyhtiölle ei ole määritelty asuin- tai kotipaikkavaatimuksia, joten osakeyhtiön voi perustaa myös ETA-alueen ulkopuolella asuva henkilö. Osakeyhtiössä hallitsevana toimielimenä toimii hallitus, jossa tulee olla yhdestä viiteen jäsentä, ellei yhtiöjärjestys toisin määrää. Mikäli hallituksessa on vähemmän kuin kolme jäsentä, on hallitukseen nimitettävä varajäsen. Jos hallituksessa on puolestaan useita jäseniä, on heistä yksi nimitettävä puheenjohtajaksi hallitukselle. (Holopainen 2011, 29-30).

Varsinainen osakeyhtiö syntyy, kun tehdään perustamisilmoitus ja osakeyhtiö rekisteröidään kaupparekisteriin. Patentti- ja rekisterihallitus käsittelee perustamisilmoituksen kaupparekisteriä koskevan osan, ja jos samalla on tehty verohallintoa koskeva rekisteröinti, käsittelee verohallitus sen omana kokonaisuutenaan. Yrityksellä täytyy olla tunnistettava nimi, ja vähimmäispääomaksi osakeyhtiölle on määritelty 2500€. (Patentti- ja rekisterihallitus n.d.).

3 SIVUTOIMINEN YRITTÄJYYS

Sivutoiminen yrittäjyys tarkoittaa, että yksilö harjoittaa yritystoimintaa, mutta kuitenkin työllistää itsensä päätoimisesti muutoin. Yksilö voi yrittäjyyden lisäksi toimia palkkatyössä, olla opiskelija tai esimerkiksi eläkeläinen. Sivutoiminen yrittäjyys voi olla myös kausiluonteiseen työhön liitettyä, tai osa-aikaista, sillä useiden alojen sesongit eivät ole ympärivuotisia. Vaikka sivutoimisella yrittäjyydellä usein ensisijaisesti pyritään luomaan lisäansioita päätoimen rinnalle, voi sivutoiminen yrittäjyys toimia myös yksilön elämää rikastuttavana tekijänä, ja esimerkiksi ammattitaitoa kasvattavana tekijänä lisäansiona toimimisen lisäksi. (Yrityksen perustaminen 2017).

3.1 Sivutoimisuuden määritelmä

Yrittäjyyden sivutoimisuuden määritelmä on aiheellinen usein vasta, jos yrittäjä jää työttömäksi päätoimesta. Tällöin työ- ja elinkeinotoimisto (2017-01-02) määrittelee yrittämisen laadun ja yksilön oikeuden työttömyysetuuteen. Sivutoimisesta yrittäjyydestä puhuttaessa yrittämisestä saatavat tulot ovat toissijaisia, toimintaa määriteltäessä sivutoimiseksi. Vain yritystoiminnan työllistävällä vaikutuksella on merkitystä, kun pohditaan, onko yksilö oikeutettu työttömyysturvaan.

Oikeus työttömyysetuuteen evätään, mikäli yksilö työllistyy omassa työssä tai yrittäjänä päätoimisesti. Omassa työssä työllistyminen tarkoittaa työllistymistä esimerkiksi omaishoitajana. Olennaista kokoaikaisen- ja sivutoimisen yrittäjyyden määritelmälle on työ- ja elinkeinotoimiston mielestä se, onko yksilö kykenevä ja valmis vastaanottamaan kokoaikaista työtä yrittäjyyden rinnalle. Kun yrittäjyys on todettu sivutoimiseksi, astuvat vasta tässä vaiheessa työstä saatavat tulot olennaiseen asemaan. Sivutoimisesta yrittäjyydestä saadut tulot vaikuttavat työttömyysetuuteen. Yksilö on oikeutettu sivutoimisena yrittäjänä soviteltuun työttömyysetuuteen saamiinsa tuloihin suhteutettuna. Yrittämisen sivutoimisuus siis arvioidaan lähinnä kahden seikan avulla: Kuinka paljon työhön kuluu aikaa, ja onko toiminnan tarkoitus laajentua. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2017-01-02).

3.2 Sivutoiminen ja kokoaikainen yrittäjyys

Se valitseeko yksilö kokoaikaisen vai sivutoimisen yrittäjyyden määrittyy helpoimmin, kun perusteena käytetään aikaa minkä hän on valmis käyttämään yrittämiseen. Kokoaikainen yrittäjyys vaatii heittäytymistä ja panostamista yritykseen erilaisella tasolla kuin sivutoiminen yrittäjyys. Sivutoiminen yrittäjyys onkin turvallisempi ja kevyempi tapa kokeilla siipiään yrittäjänä, ja tarvittaessa hiljalleen kasvattaa yritystoimintaa valmiuksien salliessa.

Yrittäjyyskasvatuksen virtuaalinen verkkoympäristö (2012) kertoo kuinka Petrova (2011, 12(1), 64-75) avaa sivutoimisen yrittäjyyden olevan päätoimista yrittäjyyttä turvallisempi valinta, jos yksilö haluaa nähdä, onko hänestä yrittäjäksi. Sivutoimisuus takaa elinkeinon säilymisen päätoimisesta tulonlähteestä, mutta avaa mahdollisuudet kokea mitä yrittäjyys todellisuudessa yksilöltä vaatii. Vaikka useissa sivutoimiseen yrittäjyyteen keskittyvissä artikkeleissa sivutoiminen yrittäjyys nähdään mahdollisuutena itsensä päätoimiseen työllistämiseen yrittäjänä, tilastotietoa asiasta ei juurikaan ole. Toistaiseksi tutkimukset jakavat tutkimuskohteet yrittäjin ja palkkatyöläisiin, eivätkä ota huomioon näiden yhdistelmiä. Nykyään aiheeseen kiinnitetään enemmän huomiota, mutta tutkimukset ja tilastot ovat silti vähäisiä ja keskittyvät lähinnä tutkimaan sivutoimisen yrittäjyyden syitä.

3.3 Yritysmuodon valinta

Theseuksessa julkaistun opinnäytetyön (Korttila; Nevalainen 2010) mukaan yritysmuodon valintaan vaikuttavat useat tekijät, kuten henkilömäärä, pääoman tarve ja vastuut. Lisäksi toimintaan vaikuttavat toiminnan joustavuus ja laajuus sekä jatkuvuus, verotus ja vointonjako. Tärkeää on huomioida erityisesti henkilömäärä ja pääoman tarve, sillä eri yritysmuodoilla on vähimmäisvaatimuksensa pääoman ja perustajamäärän suhteen.

4 VEROTUS

Yritystoiminnan verotus muodostuu yrityksen varojen verotuksesta eri toiminnan vaiheissa. Yritystä verotetaan sen tuloksesta, kun taas riippuen yritysmuodosta, omistajaa verotetaan yrityksen jakamista varoista. Lisäksi yritysverotukseen liitetään luovutusvoittojen verotus sekä perintö- ja lahjaverotus. Suomessa osakeyhtiön katsotaan olevan erillisesti verovelvollinen, samoin kuin osakkeenomistajan. Tästä muodostuu osakeyhtiön ositteinen kahdenkertainen verotus. (Honkanen 2017, 24).

Kevytyrittäjäyryspalvelut eli laskutuspalvelut hoitavat yrittäjän laskituksen ja arvolisäverotuksen. Samalla kyseessä olevat palvelut sitoutuvat myös hoitamaan vaadittavat vakuutukset ja sosiaaliturvamaksut. Yrittäjälle tulo kevytyrittäjänä tulee siis palkkatuloon verrattavana tulona, josta vähennykset on jo tehty kevytyrittäjyyttä tarjoavan laskutuspalvelun kautta. Laskutuspalvelulle siis toimitetaan vastaavalla tavalla yrittäjänsä itsensä valitsema verokortti aivan kuin se toimitettaisiin työnantajalle palkanmaksua varten. (Ukko.fi 2012-2017).

Yksityisen elinkeinoharjoittamisen verotus perustuu yrityksen mahdollisesta tuloksen verotukseen ja arvolisäveroon. Yksityinen elinkeinoharjoittaja ei voi nostaa palkkaa, vaan nostot yrityksestä tehdään yksityisottoina. Yksityisottojen määrää tilikaudella ei ole rajoitettu ja yrittäjä saakin tehdä niitä tahtomansa määrän. Yksityisottoja ei merkitä yhdenkertaiseen kirjanpitoon, eikä niistä nostohetkellä makseta veroa. Kahdenkertaisessa kirjanpidossa yksityisotot merkitään kirjanpidossa taseen pääomaan. Toiminimen tuloksesta maksettava vero, tulovero, määräytyy yritystoiminnan tekemän tuloksen, yritystulon, mukaan. Yksityisessä elinkeinoharjoittamisessa on huomioitava, että verotuksen määrään vaikuttavat myös muualta kuin yritystoiminnasta saadut tulot. Sivutoimisessa yksityisessä elinkeinoharjoittamisessa yritysverotuksessa on huomioitava päätoimesta saatavat ansiotulot.

Yksityisen elinkeinoharjoittamisen tuloverotus perustuu tilikauden yritystuloon, eli tulokseen. Tulos on summa, mikä yrittäjälle jää, kun tilikauden tuloista vähennetään tilikauden kulut ja mahdolliset menneiden tilikausien tappiot. Verotus tapahtuu yksityishenkilön verotuksena, jolloin yrittäjän tulot jaetaan ansio- ja pääomatuloon. Yksityisessä elinkeinoharjoittamisessa on tärkeää erottaa tulos ja liikevaihto. Liikevaihdolla viitataan yksityisen elinkeinoharjoittajan laskutuksen summaan, josta on

jo vähennetty arvolisävero. Pääomaverotus on oletuksena 20 % nettovarallisuudesta, jonka yritys on saavuttanut edellisenä vuonna. Yksityisen elinkeinoharjoittajan nettovarallisuuden laskenta tapahtuu vähentämällä yrityksen verotuksenalaisesta varallisuudesta velat. Laskelmat tehdään edellisen tilikauden pohjalta. Jos yrittäjä on uusi, nettovarallisuus määritellään päättyneen verovuoden nettovarallisuuden perusteella. Tärkeää on huomioida, että yksityisen elinkeinoharjoittajan yksityistalous jätetään laskelmissa huomiotta. Yrittäjän yksityistalouden varallisuus tai velat eivät siis vaikuta yritystoiminnan nettovarallisuuteen. (OP ryhmä n.d.).

Remes (2015-03-05) esittää artikkelissaan arvolisäverotuksen yksityisellä elinkeinoharjoittajalla määräytyvän työn määrän mukaan. Yksityinen elinkeinoharjoittaja saa tehdä työtä osittain arvolisäverottomasti, mutta liikevaihtoa tulee seurata tarkasti. Jos liikevaihto ylittää rajan, tulee arvolisävero maksaa koko liikevaihdosta, eikä vain rajan ylittävästä osasta.

Vuonna 2018 arvolisäverottomasti työtä saa tehdä 10 000 euroon saakka, sen lisäksi arvolisäverotukseen säädettiin arvolisäveron alarajahuojennus, jossa alle 30 000 euron vuosittaisesta liikevaihdosta valtio ei peri kaikkia kuuluvia arvolisäveroja, vaan muuntaa osa yrityksen tulokseksi. Tuloksesta maksetaan normaalisti vero. (Yrityksen perustaminen 2018).

Osakeyhtiön verotuksessa käsiteltäviä kohteita ovat osakeyhtiön yhteisövero eli vero osakeyhtiön tuloksesta, osakeyhtiön ennakkovero eli yhteisövero joka maksetaan etukäteen, sekä arvolisävero eli kulutusvero, joka laskutetaan asiakkaalta tuotteen tai palvelun hinnassa ja tilitetään valtiolle. Osakeyhtiön omistajan verotus, joka määräytyy tulon nostamisemuodon perusteella eli nostetaanko yritystoiminnasta palkkaa vai osinkoa. (Yrityksen perustaminen, 2017).

Veronmaksajien keskusliiton (2017) mukaan vuonna 2017 osakeyhtiön tuloverokanta on 20 %, johon se laski vuodesta 2014 4,5 prosenttiyksiköllä kansainvälisen kilpailukyvyn parantamiseksi. Tuloveroa maksetaan yrityksen voitosta, joka muodostuu, kun yrityksen tuloksesta vähennetään vähennyskelpoiseksi määritellyt kustannukset.

Osakeyhtiöstä varallisuutta voi nostaa ja jakaa seuraavasti Osakeyhtiölain mukaan: "Yhtiön varoja voidaan jakaa osakkeenomistajille vain sen mukaan kuin tässä laissa säädetään:

- 1) voitonjaosta (osinko) ja varojen jakamisesta vapaan oman pääoman rahastosta;
- 2) 14 luvussa tarkoitettua osakepääoman alentamisesta;
- 3) 3 ja 15 luvussa tarkoitettua omien osakkeiden hankkimisesta ja lunastamisesta; sekä
- 4) 20 luvussa tarkoitettua yhtiön purkamisesta ja rekisteristä poistamisesta.

Yhtiöllä voi tämän luvun 9 §:n mukaisesti olla muu tarkoitus kuin voiton tuottaminen osakkeenomistajille. Lahjan antamisesta säädetään 8 §:ssä. Muu liiketapah-tuma, joka vähentää yhtiön varoja tai lisää sen velkoja ilman liiketaloudellista pe-rustetta, on laitonta varojenjako. Varoja ei saa jakaa ennen yhtiön rekisteröi-mistä." (Osakeyhtiölaki 2006/624, 1§).

Listamattomasta osakeyhtiöstä saatu osinko voidaan verottaa kahdella tapaa, joko ansiotulona tai pääomatulona, molemmissa tapauksissa osa osingosta voidaan nos-taa verottomana. Kun osingon määrä on alle 150 000 euroa, on 75 % siitä vero-tonta tuloa ja 25 % veronalaista pääomatuloa. Mikäli osingon määrä ylittää 150 000 euroa, on ylimenevästä osasta 85 % veronalaista pääomatuloa ja 15 % verotonta tuloa. Jaettu osinko saa olla enintään 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta.

Mikäli osinko ylittää 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta, ylimenevästä osasta tulee 75 % ansiotuloa osingonsaajalle ja 25 % verotonta tuloa. (Verohallinto 2017).

5 SIVUTOIMISEN YRITTÄJÄN VAKUUTUKSET

Työeläkevakuutusyhtiö ELO (2017) avaa sivutoimisen yrittäjän olevan velvoitettu vastaaviin vakuutuksiin, kuin kokoaikainenkin yrittäjä. YEL eli yrittäjän eläkevakuutus on lakisääteinen, eikä YEL-vakuutusta voi korvata muilla vapaaehtoisilla eläkevakuutuksilla.

Sivutoimisenkin yrittäjä ottaa YEL-vakuutuksen. Yrittäjän eläkevakuutus on pakollinen, jos yritystoiminnasta saatu tulo ylittää 7645,25€, vähimmäisrajan vuonna 2017 (TEK 2017.) tai yritystoiminta jatkuu yli neljä kuukautta. Sivutoimiselle yrittäjälle, jonka yritystoiminta tapahtuu eläkkeen ohella, YEL-vakuutus ei ole pakollinen. Sivutoiminen yrittäjä voi ottaa muitakin vakuutuksia toiminnan tueksi, sillä sivutoimiseen yrittämiseen liittyy riskejä. Vakuutuksia, joita yrittäjille suositellaan ovat muun muassa oikeusturvavakuutus, vastuuvakuutus ja tapaturmavakuutus. YEL-vakuutuksen lisäksi pakollisia vakuutuksia sivutoimiselle yrittäjälle ei ole, mutta riippuen yritystoiminnan laadusta on vakuutusten tarve syytä kartoittaa. (Remes 2015).

Palkkatyöstä sivutoimisesti yrittäjyyttä harjoittavan henkilön tulee ottaa YEL-vakuutus sen normaalin määräytymisperusteen mukaan. Tämän lisäksi henkilö on oikeutettu halutessaan ottamaan muita yritystoimintaa tukevia vakuutuksia.

5.1 Opiskelija

Sivutoiminen yrittäjyys ja kevytyrittäjyys markkinoidaan usein kohtuullisen riskittömänä tapana kokeilla omia valmiuksia yrittäjänä. Tämän vuoksi kevyemmän yrittäjyyden muotoja markkinoidaankin helposti opiskelijoille. Kun asiaa tarkastellaan ammatillisen kasvun ja kehityksen näkökulmasta, yritystoiminnan perustaminen ja kehittäminen kasvattavat yksilön valmiuksia toimia työelämässä. Haasteita kuitenkin voi muodostua yritystoiminnan tuloista, kun ne yhdistetään opiskeluun saataviin tukiin.

Kansaneläkelaitoksen eli KELA:n (2017) maksaman opintotuen mukaan määräytyy opiskelijalle tuloraja, sen mukaan montako tukikuukautta hän nostaa vuodessa. Jokaista tuellista kuukautta kohti opiskelija saa tienata 660€ opintotuen lisäksi ja tuettomalle kuukaudelle 1970€.

Tällöin sivutoimisesti yrittävään opiskelijaan pätevät samat lainalaisuudet, kuin palkkatyötäkin tekevään opiskelijaan. Työstä saatava tulo vaikuttaa opintotuen määrätymiseen. Opiskeleva sivutoiminen yrittäjä voi menettää päätoimista tuloaan, vaikka yritystoiminta, jota opiskelun ohessa harjoitetaan tukisi ammatillista osaamista ja kasvua ja nopeuttaisi valmistumista.

Opiskelijan, joka yrittää sivutoimisesti tulee ottaa YEL-vakuutus samoin perustein kuin muidenkin sivutoimisten yrittäjien eli yritystoiminnan tulon ylittäessä määrätyn rajan tai toiminnan jatkuessa yli neljä kuukautta.

5.2 Eläkeläinen

Sivutoimisesti yrittävä eläkeläinen on eriävässä asemassa, kun verrataan palkkatyön tai opiskelun ohella yrittäviin. Sivutoimisesti yrittävä eläkeläinen ei ole velvoitettu ottamaan YEL-vakuutusta, mikäli hän saa varhennettua vanhuuseläkettä tai vanhuuseläkettä. Vakuutuksen kuitenkin voi halutessaan ottaa, jolloin se kerryttää uutta eläkettä 1,5 % vuodessa. Uusi eläke siirtyy maksuun henkilön täyttäessä 68-vuotta. Mikäli henkilö ei saa varhennettua tai varsinaista vanhuuseläkettä, on yrittäjän eläkevakuutus otettava normaalin määrätymisperusteen mukaan. (TEK 2017).

6 SIVUTOIMISEN YRITTÄJÄN TYÖTTÖMYYSTURVA

”Henkilön katsotaan työllistyvän yrittäjänä tai sitä vastaavalla tavalla omassa työsääntönsä päätoimisesti, jos toiminnan vaatima työmäärä on niin suuri, että se on esteenä kokoaikatyön vastaanottamiselle. Ellei muuhun arvioon ole aihetta, työllistyminen katsotaan sivutoimiseksi ainakin silloin, kun henkilö on ollut vähintään kuusi kuukautta kyseiseen yritystoimintaan tai omaan työhön liittymättömässä kokoaikatyössä.” (Laki työttömyysturvasta 2013/1049, 5§).

6.1 Työ- ja elinkeinotoimiston asiantuntijahaastattelu

Työ- ja elinkeinotoimiston asiantuntijahaastatteluun valitsin työ- ja elinkeinotoimiston työntekijän Iisa Launiemen. Haastattelun paino keskittyi sivutoimisen yrittäjyyden määrittelyyn ja kevytyrittäjyyteen työ- ja elinkeinotoimiston näkökulmasta. Kevytyrittäjyys on haaste myös työ- ja elinkeinotoimistolle. Kevytyrittäjien työttömyysturvaan liittyy haasteita riippuen esimerkiksi kevytyrittäjyyttä tarjoavasta palvelusta. Haastattelun tarkoitus oli selvittää työ- ja elinkeinotoimiston käytännön toimia ja tulkintatapoja koskien kevytyrittäjyyttä ja työttömyyttä sekä sivutoimista yrittäjyyttä ja työttömyyttä.

Haastattelu suoritettiin puolistrukturoituna teemahaastatteluna, jossa haastattelun rakenne oli johdateltu aihepiireittäin. Teemahaastattelu mahdollistaa asiantuntijalle vapaanmuotoisemman kommentoinnin aiheeseen, joten haastattelussa voi ilmetä seikkoja, joita haastattelijalla ei ole tullut pohtineeksi.

Haastattelurunko

Kevytyrittäjyys

- Sivutoimisuuden määrittely
- Vaikutus työttömyysturvaan
- Muita vaikutuksia

Yksityinen elinkeinoharjoittaminen

- Eroaako sivutoimisuuden määrittely kevytyrittämisestä

- Vaikutus työttömyysturvaan

Osakeyhtiö

- Eroaako sivutoimisuuden määritelmä edellä käsitellyistä
- Vaikutus työttömyysturvaan, esim. Osingot.

Yleiset käytännön toimintatavat

Työttömyysturva sivutoimisena yrittäjänä vrt. Palkansaajana

6.2 Haastattelun yhteenveto Iisa Launiemi

Haastattelun aikana Launiemi korosti erityisesti, että työttömyysturva kysymykset käsitellään aina tapauskohtaisesti ja käsittelyn perustana käytetään asiakkaan itsensä tarjoamia selvityksiä. Työvoimatoimiston asiantuntija tekee asiakkaalle selvityspyynnön omasta työstä, kun etuutta hakiessa ilmenee, että asiakkaalla on jonkinlaista omaa yritystoimintaa. Asiakkaan selvityksen pohjalta asiaa käsittelee erityinen työttömyysturvaryhmä, joka päättää katsotaanko asiakas yrittäjäksi vai ei.

Yritystoiminta katsotaan käytännössä aina päätoimiseksi, sivutoimiseksi yritystoiminnan voi osoittaa kolmella tavalla: Tekemällä töitä päätoimisesti ulkopuolisella yhtäjaksoisesti vähintään 6 kuukautta, opiskelemalla yhtäjaksoisesti vähintään 6 kuukautta. Kolmas mahdollisuus on lopettaa yritystoiminta kokonaan tai laittaa yritys pöytälaatikkoon ja toimittaa tositteet yritystoiminnan lopettamisesta.

Työvoimatoimiston päätökseen työttömyysetuudesta ei vaikuta asiakkaan tulot tai omaisuus. TE-palveluita kiinnostaa vain onko asiakas kykenevä ja halukas hakemaan ja vastaanottamaan kokoaikaista työtä. Launiemi painottaa, ettei voi liikaa korostaa, ettei millään asiakkaan tuloilla tai omaisuudella ole merkitystä siihen onko tämä oikeutettu työttömyysetuuteen. Mikäli asiakas ilmaisee prosessin aikana haluttomuutta hakea tai vastaanottaa kokoaikaista työtä, TE-palvelut antavat kieltävän aina päätöksen työttömyysetuushakemukseen.

Uutena työelämään tulleet kevytyrittäjyyden muodot käsitellään tapauskohtaisesti, mutta Launiemen mukaan ovat helpommin tulkittavissa palkkatyönkaltaiseksi, sillä

kevytyrittäjyyspalvelun kautta laskutetaan ainoastaan tunteja ja tulo on palkka-työstä saatavan kaltaista.

TE-palvelut eivät ole maksajataho vaan asiantuntija jonka suosituksen perusteella maksajatahoina toimivat KELA, tai ammattiliitot. TE-palveluiden työttömyysturvaehtojen lisäksi ammattiliitoilla voi olla liittokohtaisia lisävaatimuksia ja menetelmiä jonka perusteella työttömyysetuuden maksamisesta päätetään.

7 HAASTATTELU - SIVUTOIMINEN YRITTÄJÄ

Tämä osuus keskittyy haastattelemaan kolmea henkilöä sivutoimisen yrittäjyyden saralta. Yksi haastatelluista on sivutoimisena yrittäjänä pitkään toiminut henkilö. Toinen haastatelluista suunnittelee sivutoimista yrittäjyyttä osakeyhtiömuotoisena ja kolmas suunnittelee sivutoimista yrittäjyyttä yksityisenä elinkeinoharjoittajana.

Haastattelukysymyksissä päädyttiin kysymyksiin, jotka selvittävät ensisijaisesti syitä miksi haastateltavat ovat valinneet, tai haluavat valita sivutoimisen yrittäjyyden palkkatyön lisäksi. Kaikki haastateltavat saivat valita, vastaavatko kysymykseen anonyymisti vai omalla nimellään. Anonyymisti haastatteluun vastanneet ihmiset nimetään liitteiden salatussa osuudessa.

7.1 Haastattelurunko

Haastattelukysymykset suunniteltiin havainnollistamaan haastateltavien sosioekonomista asemaa ja avaamaan syitä ja asenteita sivutoimiseen yrittäjyyteen. Haastateltavat valittiin ottaen huomioon heidän kiinnostuksen laatunsa sivutoimiseen yritystoimintaan. Haastattelukysymysten avulla haluttiin selvittää, kuinka idea sivutoimisesta yrittäjyydestä on syntynyt ja kuinka idea on haastateltavien käsissä edennyt ja mitkä tekijät siihen ovat vaikuttaneet.

Haastateltavista löytyy myös henkilö, joka on harjoittanut sivutoimista yritystoimintaa useita vuosia. Hänen kohdallaan avataan kokemuksia tarkemmin. Vuosia jatkuneessa sivutoimisessa yrittäjyydessä toivottiin haastateltavan avaavan, miten hän on kokenut yrittäjyyden eri aikakausina. Millaisia asenteet sivutoimiseen yrittäjyyteen olivat hänen aloittaessaan yritystoimintaa, ja kuinka asenteet ovat muuttuneet vuosikymmenien saatossa. Lisäksi haluttiin vastauksia työnantajien asenteisiin ja asenteisen mahdollisiin muutoksiin palkansaajan ollessa myös sivutoiminen yrittäjä.

Yrittäjä 1 valikoitui haastateltavien joukkoon ennakkotiedolla, että on kiinnostunut sivutoimisesta yrittäjyydestä, etenkin yksityisenä elinkeinoharjoittajana. Haastattelukysymyksiin hän halusi vastata anonyymisti, joten tarkentavana tietona annettiin, että haastateltava on 28-vuotias mies.

Myös yrittäjä 2 halusi vastata kysymyksiin anonyymisti. Pohjatietona, kyseessä on nainen, joka ei vielä ole tehnyt päätöstä tai edes täysin varma, aikooko oikeasti yrittäjäksi. Kuitenkin hänellä on haave sivutoimisesta yrittäjyydestä.

Sivutoimisena yrittäjänä vuosia toiminut Kai Selander ottaa muista haastateltavista poikkeavasti kantaa asenteisiin, joita on kokenut sivutoimisena yrittäjänä urallaan eri aikakausina.

7.2 Haastattelujen yhteenveto

Haastattelujen avulla saatu aineisto on otannaltaan pieni, eikä luotettavasti kerro välttämättä vallitsevaa mielipidettä aiheesta. Suuntaa antavana voidaan kuitenkin todeta, että sivutoiminen yrittäjyys nähdään vaihtoehtona tulojen kasvattamiseen palkkatyöskentelyn lisäksi. Yrittämisen riskit koetaan yleisesti hidastavana tekijänä yritystoiminnan perustamista ajatellen, eikä esimerkiksi koulutusaste vaikuttanut sivutoimisen yritystoiminnan perustamisen mielekkyyteen.

Ansiotulo palkkatyöstä koetaan tärkeänä tekijänä, eikä sitä haluta yrittämisellä välttämättä korvata. Asenteet yrittäjyyttä kohtaan ovat toiveikkaat ja yrittäjyys nähdään nimenomaan työelämän kenttää avartavana tekijänä. Haastattelun tulokset tukevat Suomen uusyrityskeskukset ry:n toimitusjohtajan Jari Jokilammen havaintoja. Jokilammen (2016-12-28) havaintojen mukaan asenne yrittämistä kohtaan on positiivinen etenkin nuorilla, sillä GEM (Global Entrepreneurship Monitor)- yrittäjyys-tutkimuksien mukaan suomalaisten nuorten yrittäjähalukkuus on ollut noususuhteen vuodesta 2010 asti.

Haastatteluiden perusteella voidaan myös havainnoida, että työttömyys ei ole vaikuttanut haastateltavien halukkuuteen tai kiinnostukseen sivutoimista yrittämisestä kohtaan. Voidaan olettaa, että nimenomaan on kyse lisätyöllistymisen tarpeesta vaihtelevista syistä. Lisätyöllistymisen tarve on joko varallisuuden lisäämistä, ja/tai ammatillisen mielekkyyden kasvattamista. Yrittäjyydestä koettiin löytyvän riittävästi tietoa, jos sitä ylipäätään koki tarvitsevansa. Yrittäjyys koettiin kaikin puolin mielek-

kääksi vaihtoehdoksi lisätyöllistymisen tarpeen täyttämiseksi. Eroavaisuuksia asenteissa muodostui lähinnä tulkinnasta, kuinka yhteiskunta tukee yrittämistä. Toisaalta helpottavia palveluita on lisääntyvässä määrin, mutta tuen saaminen koettiin hankalaksi. Kuitenkaan tämäkään ei vaikuttanut yrittäjyyden mielekkyyteen, sillä selustan koettiin olevan turvattu palkkatyön ansiosta, vaikka yritystoiminnasta ei heti varoja syntyisikään.

8 KANNATTAVUUS

Tavoitteellisen yritystoiminnan tarkoitus on tuottaa eli kannattavuus tällaisessa toiminnassa on kiteytettynä voitto. Kannattava yritystoiminta ei voi olla tappiollista. Tappiollista yritystoiminta on silloin, kun toiminnan kustannukset ovat suuremmat kuin toiminnasta saadut tulot. Yritystoiminnan kannattavuus on määritellyn ajanjakson tulot, josta vähennetään saman ajanjakson kustannukset. (Aaltonen, 2015).

8.1 Kannattavuuslaskelmat

Seuraavat kannattavuuslaskelmat on toteutettu käyttäen opinnäytetyön kirjoittajan palkka- ja verotietoja esimerkkinä laskelmissa. Kannattavuuslaskelmien tavoitteena on selvittää sivutoimisen yrittämisen kannattavuutta eri yritysmuodoilla, kun muuttujana käytetään verotuksellista näkökantaa.

Tuloksista selviää millä yritysmuodolla työskentely on järkevintä, kun muuttujana käytetään 10 000€ tuloa sivutoimisesta yrityksestä. Muuttujina ei ole otettu huomioon yksilön työssä jaksamista tai psyykkistä, fyysistä tai sosiaalista hyvinvointia.

Kun kannattavuutta mitattaessa huomioidaan yrityksestä saatava nettotulo ja yritystoimintaan tehtävät sijoitukset, voidaan taulukon 1. perusteella todeta, että pienimuotoinen, esimerkin kaltainen yritystoiminta on verotuksellisesti järkevintä toteuttaa yksityisenä elinkeinoharjoittamisena. Kevytyrittäjyyden etu yksityiseen elinkeinoharjoittamiseen on kuitenkin sitoutumattomuus. Pienimuotoista sivutoimista yrittäjyyttä harjoittaessa osakeyhtiö on suhteellisen suuri alkusijoitus, mutta mahdollistaa yritysmuotona tulevaisuudessa osinkojen noston nettovarallisuuden kasvaessa. Mikäli sivutoimisen yritystoiminnan tavoitteena on pysyä pienimuotoisena lisätulona, voidaan taulukon 1. perusteella todeta, että verotuksellisesti eniten sivutoiminen yrittäjä hyötyy yksityisenä elinkeinoharjoittajana. Kuitenkin, jos huomioidaan palkkatyöläisyyden epävarmuus, voi kevytyrittäjyys olla järkevämpi vaihtoehto. Kappaleen 6. asiantuntijahaastattelun mukaan kevytyrittäjyys on helpommin tulkittavissa palkkatulon kaltaiseksi tuloksi, mikä mahdollistaa paremman työttömyysturvan kuin yrittäjän työttömyysturva on.

Mikäli yritystoiminnan tavoitteena on korvata palkkatyö kokoaikaisena tulonlähteenä, on perusteltua panostaa yritystoimintaan valitsemalla y-tunnuksellinen yritysmuoto. Tällöin kasvupotentiaalin ja yrityksen perustamisen säädökset huomioon ottaen on perusteltua valita yksityinen elinkeinoharjoittaminen tai osakeyhtiö. Osakeyhtiön alkupääomasijoitus aiheuttaa perustamiskuluja huomattavasti enemmän kuin kevytyrittäjäyys tai yksityinen elinkeinoharjoittaminen, mutta mikäli yrityksellä ei ole nettovarallisuutta ei toiminnasta myöskään makseta veroja.

TAULUKKO 1. Kannattavuuden laskelmat

Ansiotulo palkkatyöstä	27100 €
Tulo sivutoimesta	10000 € +alv.
Palvelumaksu	5 %
Tuloveroprosentti	21 %
Yel- vakuutus(yrittäjän eläkevakuutusmaksu)	18,60 %
Alv.(arvolisävero)	24 %
Tyel(työntekijän eläkevakuutus)	6,15 %
Tvm(työttömyysvakuutusmaksu 2017)	1,60 %
Tapaturmavakuutus. Kevyrittäjyys	2,70 %
Sotu(Sosiaaliturvamaksu)	0,86 %
Yhteisövero	20 %
Pääomaverot	30 %

Palkkatyö

Bruttotulo	27100
Tuloveroprosentti	21 %
	21409 €
Tyel	6,15 %
	20092,35 €
Tvm	1,60 %
Nettotulo palkkatyö	19749,80 €

Kevyrittäjyys		Yksityinen elinkeinoharjoittaminen		Osakeyhtiö	
Bruttotulo	12400 €	Bruttotulo	12400 €	Bruttotulo	12400 €
Alv.	24 %	Alv.	24 %	Alv.	24 %
Bruttopalkka	10000 €	Bruttopalkka	10000 €	Bruttopalkka	10000 €
Tuloveroprosentti	21 %	Tuloveroprosentti	21 %	Yhteisövero	20 %
Nettopalkka	7900 €	Nettopalkka	7900 €		8000 €
Yel-vakuutus	18,60 %	Yel-vakuutus	18,60 %	Tuloveroprosentti	21 %
	6430,6 €		6430,6 €	Nettopalkka	5900 €
Sotu	0,86 %	Sotu	0,86 %	Yel-vakuutus	18,60 %
	6323,96 €		6323,96 €		4802,6 €
Palvelumaksu	5 %			Sotu	0,86 %
	5703,96 €				4695,96 €
Tapaturmavakuutus	2,70 %				
Palkka sivutoimesta	5369,16 €	Palkka sivutoimesta	6323,96 €	Palkka sivutoimesta	4695,96 €
Kevyrittäjyys+palkkatyö		Yksityinen elinkeinoharjoittaminen+ palkkatyö		Osakeyhtiö+palkkatyö	
Nettopalkka yhteensä	25118,96 €	Nettopalkka yhteensä	26073,76 €	Nettopalkka yhteensä	24445,76 €

Opinnäytetyölle asettamani tavoitteet selvittävät sivutoimisen yrittäjyyden kannattavuutta eri näkökulmista ja eri toiminnan muodoilla täytyivät kohtuullisesti. Työtä tehdessä muodostui selkeä mielikuva etenkin eri yritysmuodoilla tehtävän työn kannattavuudesta oman palkallisen työn lisäksi.

Koen, että suunnitellessani sivutoimista yrittäjyyttä oman palkallisen työni rinnalle varsinainen sivutulo jäisi pieneksi, mutta ammatillisesta näkökulmasta yrittäminen olisi ammatillista osaamistani kasvattavaa. Tämä ammatillinen kasvu mahdollistaisi myös palkkatyön työnantajan hyötymisen, sillä ammatillisen osaamisen laajentuminen avaa mahdollisuuksia yrittäjyyden lisäksi myös palkallisessa työssä.

Opinnäytetyön aihe syntyi omasta tarpeesta tutkia, kuinka kannattavaa yrittäminen palkkatyön sivussa olisi. Opinnäytetyön tekemisen koen selkeyttäneen omia haaveita sivutoimisesta yrittäjyydestä ja uskonkin toteuttavani yrittäjyyshaaveen ammattikorkeakoulun jälkeen. Ennen opinnäytetyön aloittamista koin yrittäjyyden byrokrattisesti hankalaksi ja riskialttiiksi, mutta työn edetessä huomasin, että etenkin pienimuotoinen yrittäminen työn ohella on varsin vapaata.

Päätoimisen yrittäjyyden koen edelleen liian suurena riskinä itselleni ja liikaa pääomaa vaativana vaihtoehtona. Kuitenkin palkkatyön tuoman taloudellisen turvan turvin koen, että yrittäjyyttä on mielekästä lähteä kokeilemaan.

Uskon sivutoimisen yrittäjyyden avaavan ja mahdollistavan tulevaisuudessa paljon ammatillisen pääoman vapautumista työmarkkinoilla. Mielestäni sivutoiminen yrittäminen mahdollistaa moniosaajien potentiaalin valjastamisen paremmin yhteiskunnassa, kuin se tällä hetkellä on yrityksissä käytössä.

Yhteenvetona opinnäytetyön eri tutkimuskohteista laadin taulukon käyttäen inspiraationa Ukko.fi palvelun markkinointiinsa käyttämää taulukkoa. Taulukosta 2 selviää eri yritysmuotojen vaatimukset toisiinsa ja palkkatyöhön verrattuna.

TAULUKKO 2. Yritysmuotojen vertailu

	PALKKATYÖ	KEVYTYRITTÄJÄ	YKSITYINEN ELIN- KEINOHARJOIT- TAMINEN	OSAKEYHTIÖ
TYÖN TEKEMINEN	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
OMAT AIKATAULUT JA IDEAT	Työnantaja määrittelee aikataulut, oma ideointi vähäistä ja säännösteltyä	Kevytyrittäjänä määrittelet aikataulut työn suorituseriaatteen mukaan, perustuu täysin omiin ideoihin.	Omaan aikatauluun perustuvaa ja täysin omaan ideointiin perustuvaa työskentelyä.	Omiin ja mahdollisten yhteiskumppaneiden kanssa yhteistyössä organisoitu ajankäyttö ja ideointi.
Y-TUNNUS	Ei	Ei	Suosittelava, ei pakollinen	Pakollinen
INVESTOINTI	Ei vaadi investointeja työskentelyä varten	Ei vaadi välttämättömiä investointeja	Investoinnit mahdollisia, toimialakohtaisesti vaihteleva määrä investointeja.	Investoinnit lähes välttämättömiä, kuitenkin toimialakohtaisesti vaihtelevia.
ULKOPUOLISET SIIJOITUKSET	Ei	Ei	Ei	Ulkopuoliset sijoitukset mahdollisia.
VELKAVASTUU	Ei velkaa	Ei velkaa	Velkavastuu toimihenkilöllä	Velkavastuu osakeyhtiöllä
KIRJANPITOVEL- VOLLISUUS	Ei	Ei	Vaaditaan yhdenkertainen kirjanpito	Vaaditaan kahdenkertainen kirjanpito
HALLINTOKUSTAN- NUKSET	Ei	Prosentuaalinen osuus laskutussummasta, riippuen laskutuspalvelusta.	Riippuvainen tehdyistä sopimuksista	Riippuvainen tehdyistä sopimuksista
LASKUTUS JA PERINTÄ	Ei	Laskutuspalvelu	Toimihenkilö itse vastuussa laskutuksesta ja mahdollisen perinnän hoitamisesta.	Osakeyhtiö vastaa laskutuksesta ja perinnästä.
PALKANMAKSU JA VAKUUTUKSET	Työnantaja vastaa palkanmaksusta ja vakuutusmaksuista	Laskutuspalvelu vastaa palkanmaksusta ja vakuutusmaksuista	Toimihenkilö vastaa itse palkanmaksusta ja vakuutusmaksuista	Osakeyhtiö vastaa hallituksen päätöksen mukaan palkanmaksusta ja vakuutusmaksuista
PERUSTAMISKUS- TANNUKSET	0€	Ei perustamiskustannuksia, kuitenkin laskutuspalvelusta riippuva	Perustamisilmoitus kaupparekisteriin verkossa 75€ paperilomakkeella 110€	330-380€ Perustamisilmoitus, riippuen tehdäänkö verkossa vai paperisena. Lisäksi 2500€ osakepääoman minimimäärä.

Taulukon 2 mukaan voidaan todeta palkkatyön eriovaisuudet yrittäjyyden muotoihin nähden, sekä yritysmuotojen väliset keskenäiset eroavuudet. Erityisesti yritystoiminnasta aiheutuvat perustamiskulut, sekä velkavastuu ovat syytä huomioida yritystoimintaa käynnistäessä. Näen taulukon 2 erinomaisena työkaluna pohtiessa yritystoiminnan laajuutta ja sen vaatimuksia, etenkin yritysmuotoa valittaessa.

LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT

HOLOPAINEN, Tuulikki 2011. Yrityksen perustamisopas, käytännön perustamistoi-
met. Bookwell. Jyväskylä

PAAJANEN, Pekka 2006. Tulevaisuuden yrittäjä. Tutkittuja näkökulmia kasvuun ja
menestykseen. Edita. Helsinki

Haastatteluaineisto:

SELANDER, Kai 2017-12-04. Sivutoiminen yrittäjä teemahaastattelu [sähköposti-
viesti]. Vastaanottaja Pauliina Lahdenvesi.

LAUNIEMI, Iisa 2018-01-10. TE-palveluiden asiantuntijahaastattelu [Haastattelu.]

Sähköinen aineisto:

AALTONEN, Tapio 2015. Yritystoiminta, kannattavuus[verkkoaineisto] [Viitattu
2017-12-04.] Saatavissa: <http://www.tieto.osaavayrittaja.fi/kannattavuus>

HONKANEN, Eeva-Maija 2017. Pääomarakenne ja siihen vaikuttavat tekijät suoma-
laisissa pk-yrityksissä. Oulun yliopisto. Laskentatoimi. Pro Gradu. [Viitattu 2017-12-
05.] Saatavissa: <http://jultika.oulu.fi/files/nbnfioulu-201709062843.pdf>

JOKILAMPI, Jari 2016-12-28. Nuorten asenteissa tapahtunut järisyttävä muu-
tos[verkkajulkaisu]. Y-studio.[Viitattu 2017-12-05.] Saatavissa: [https://y-stu-
dio.fi/nuorten-asenteissa-tapahtunut-jarisyttava-muutos/](https://y-studio.fi/nuorten-asenteissa-tapahtunut-jarisyttava-muutos/)

KELA 2017. Opiskelijan omat tulot. [Verkkajulkaisu] [Viitattu 2017-12-01]. Saata-
vissa: <http://www.kela.fi/opintotuki-omat-tulot>

KORTTILA, Anna-Mari. NEVALAINEN, Johanna 2010. Toiminimi, henkilöyhtiöt ja
osakeyhtiö. Yritysmuodon valintaan vaikuttavat tekijät. Metropolia ammattikorkea-
koulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö. [Viitattu 2017-12-05.] Saata-
vissa: [https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/13251/OPINNAYTE-
TYO.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/13251/OPINNAYTE-TYO.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

KOSKENRANTA, Riikka 2017-01-02. Kevytyrittäjät maksavat turhia maksuja -Eivät saa työttömyysturvaa [verkkoaineisto]. Suomen yrittäjät. [Viitattu 2017-11-10.] Saatavissa: <https://www.yrittajat.fi/uutiset/547036-kevytyrittajat-maksavat-turhia-maksuja-eivat-saa-tyottomyysturvaa>

LAKI TYÖTTÖMYYSTURVASTA 2013/1049. Finlex. Lainsäädäntö. [Viitattu 2017-12-04.] Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20021290#L2P4>

LAKIVÄLITYS 2017. Yksityinen elinkeinoharjoittaja: Perustaminen ja lopettaminen [verkkoaineisto]. [Viitattu 2017-11-10.] Saatavissa: <https://www.lakivalitys.fi/pro/yksityinen-elinkeinoharjoittaja-perustaminen-ja-lopettaminen>

OP RYHMÄ, Pivo Wallet Oy. Toiminimen verotus [verkkoaineisto]. [Viitattu 2017-11-18.] Saatavissa: <https://op-kevytyrittaja.fi/yrittajan-opaat/toiminimen-verotus>

OSAKEYHTIÖLAKI 2006/624. Finlex. Lainsäädäntö. [Viitattu 2018-3-15.] Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624#L13>

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS. Osakeyhtiö [verkkoaineisto]. [Viitattu 2017-11-13.] Saatavissa: <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/perustaminen.html>

PETROVA, Kameliia (2011). Part-time entrepreneurship, learning and ability [verkkoaineisto]. [Viitattu 2017-11-18.] Saatavissa: <http://www.na-businesspress.com/JMPP/PetrovaWeb.pdf>

REMES, Matti 2015-03-05. Harkitsetko sivutoimista yrittäjyyttä? Toimi näin. Julkaisussa: Oma aika 3/2015 [digilehti]. [Viitattu 2017-11-27.] Saatavissa: <https://www.idealista.fi/harkitsetko-sivutoimista-yrittajyytta-toimi-nain/>

SARJA, Markus 2017-05-04. Kevytyrittäjä on yrittäjä, ilman yrittämisen hyötyjä [verkkoaineisto]. OP-kevytyrittäjä- palvelun hankejohtaja. [Viitattu 2017-12-04.] Saatavissa: <https://op.media/yrityselama/Yrittajyys/Kevytyrittaja-on-yrittaja-ilman-yrittamisen-hyotyja-eecdc60fe36743aaacba68d053ed1cd7>

SUOMEN YRITTÄJÄT 2014-07-01. Toiminimi, eli yksityinen elinkeinoharjoittaja [verkkoaineisto]. [Viitattu 2017-11-13.] Saatavissa: <https://www.yrittajat.fi/yrittajan-abc/perustietoa-yrittajyydesta/yritysmuodot-ja-vastuut/toiminimi-eli-yksityinen>

TEK 2017. Sivutoiminen yrittäjyys. [Verkkojulkaisu] [Viitattu 2017-12-01.] Saatavissa: <https://www.tek.fi/fi/sivutoiminen-yrittajyys>

TILASTOKESKUS. Tietoa tilastoista. Käsitteet [verkkoaineisto]. [Viitattu 2017-11-15.] Saatavissa: <http://www.stat.fi/meta/kas/yrityskm.html#tab2>

TYÖ- JA ELINKEINO MINISTERIÖ, Yritys -Suomi. Yritysmuodot [verkkoaineisto.] [Viitattu 2017-11-10.] Saatavissa: <https://yrityssuomi.fi/yritysmuodot>

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ 2017-01-02. Yrittäjä ja työttömyysturva[verkkoaineisto]. [Viitattu 2017-11-13.] Saatavissa: http://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakilalle/jos_jaat_tyottomaksi/tyottomyysturva/yrittaja_tyottomyysturva/index.html

TYÖELÄKEVAKUUTUSYHTIÖ ELO. Kenen pitää ottaa YEL-vakuutus? [verkkoaineisto]. [Viitattu 2017-12-04.] Saatavissa: https://www.elo.fi/yrittaja/tietoa-yel-vakuutuksesta/kenelle?sc_lang=fi-FI

UKKO.FI 2012-2017. Kevytyrittäjyys on helpompi väylä yrittäjäksi [verkkojulkaisu]. [Viitattu 2017-12-05.] Saatavissa: https://www.ukko.fi/yrittajaksi-vai-kevytyrittajaksi/?gclid=CjwKCAiApJnRBRBIEiwAPTgmxFvG3N8fwuXjV0FaB5ROc7h0L-fV2j-zHBuQBYO5eyv1pfYauSQwwBoCMGsQAvD_BwE

VEROHALLINTO 2017. Osingot listaamattomasta yhtiöstä [verkkojulkaisu]. [Viitattu 2018-3-15.] Saatavissa: https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osakkeet_ja_osingot/osingot_listaamattomasta_yhtiost/

VERONMAKSAJIEN KESKUSLIITTO 2017. Yhteisöverotus [verkkojulkaisu]. [Viitattu 2017-12-05.] Saatavissa: <https://www.veronmaksajat.fi/luvut/Tilastot/Tuloverot/Yhteisoverotus/>

VÄESTÖREKISTERIKESKUS 2017.Yrityksen perustamistoimet [verkkoaineisto.] [Viitattu 2017-11-10.] Saatavissa: <https://www.suomi.fi/yritykselle/yrityksen-perustaminen/yrityksen-perustamistoimet>

YRITTÄJYYSKASVATUKSEN VIRTUAALINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ 2012. Osa-aikainen yrittäjyys (part-time entrepreneurship)[verkkoaineisto]. [Viitattu 2017-11-18] Saatavissa: <http://www.yvi.fi/sanakirja/268-osa-aikainen-yrittajyys-part-time-entrepreneurship>

YRITYKSEN PERUSTAMINEN 2018. Arvonlisävero [verkkoaineisto]. [Viitattu 2017-3-15.] Saatavissa: <https://yrityksen-perustaminen.net/arvonlisavero/>

YRITYKSEN PERUSTAMINEN 2017.Sivutoiminen yrittäjä[verkkoaineisto.] [Viitattu 2017-11-13.] Saatavissa: <https://yrityksen-perustaminen.net/sivutoiminen-yrittaja/>

YRITYKSEN PERUSTAMINEN 2017.Yrityksen verotus [verkkoaineisto]. [Viitattu 2017-11-18.] Saatavissa: <https://yrityksen-perustaminen.net/yrityksen-verotus/>

LIITE 1: HAASTATTELUKYSYMYKSET

1. Kuinka vanha olette?
2. Mikä on koulutustaustanne?
3. Työhistorian pituus?
4. Sivutoimisen yritystoiminnanmuoto? (aikaisemmat, vallitseva tai suunniteltu)
5. Miksi valitsitte sivutoimisen yrittäjyyden/ miksi suunnittelette sivutoimista yrittäjyyttä?
6. Mitä odotuksia teillä on/oli sivutoimisesta yrittäjyydestä?
7. Kuinka odotukset ovat toteutuneet? (Vain Selander)
8. Miksi olette valinneet valitsemanne yritysmuodon?
9. Millainen on sivutoiminen yrityksenne?
10. Vaikuttiko yrityksen toimiala yritysmuodon valintaan?
11. Oletteko hakeneet tietoa sivutoimisesta yrittäjyydestä? Mistä?
12. Kuinka koette löytäneenne tietoa sivutoimisesta yrittäjyydestä?
13. Kuinka houkuttelevana koette sivutoimisen yrittäjyyden 1-10? Miksi?
14. Mitkä tekijät ovat estäneet tai hidastaneet teitä toteuttamasta suunnitelmaanne?
15. Oletteko olleet työttömänä? (sivutoimesta, päätoimesta)
16. Vaikuttiko työttömyys päätökseen lisätyöllistymisestä?
17. Kuinka koet yhteiskunnan tukevan sivutoimista yrittäjyyttä?

LIITE 2: HAASTATTELUVASTAUKSET

Yrittäjä 1

1. Kuinka vanha olette?

28v

2. Mikä on koulutustaustanne?

Kone- ja metallialan perustutkinto

3. Työhistorian pituus?

8vuotta

4. Sivutoimisen yritystoiminnanmuoto? (aikaisemmat, vallitseva tai suunniteltu)

Tmi

5. Miksi valitsitte sivutoimisen yrittäjyyden/ miksi suunnittelette sivutoimista yrittäjyyttä?

Parantaakseni osaamista ja mahdollisesti työllistäisin itseni tulevaisuudessa.

6. Mitä odotuksia teillä on/oli sivutoimisesta yrittäjyydestä?

Sivutoimisella yrittämisellä uskon parantavani mahdollisuuksia tulevaisuudessa töiden saamisessa.

7. Kuinka odotukset ovat toteutuneet?

-

8. Miksi olette valinneet valitsemanne yritysmuodon?

Mahdollisuus toimia sekayrittäjänä hieman eri toimialoilla

9. Millainen on sivutoiminen yrityksenne?

Mahdollisesti metallialan pienosia valmistava yritys tai keikkatyöntekijä

10. Vaikuttiko yrityksen toimiala yritysmuodon valintaan?

Fi

11. Oletteko hakeneet tietoa sivutoimisesta yrittäjyydestä? Mistä?

Kyllä. Internetistä. Omapaja, yritysoppaat ja op

12. Kuinka koette löytäneenne tietoa sivutoimisesta yrittäjyydestä?

Informaatiota löytyi kiitettävästi.

13. Kuinka houkuttelevana koette sivutoimisen yrittäjyyden 1-10? Miksi?

9. Hyvät mahdollisuudet edetä työllä ja pääsee itse vaikuttamaan asioihin enemmän kuin palkkatyössä

14. Mitkä tekijät ovat estäneet tai hidastaneet teitä toteuttamasta suunnitelmaanne?

Epävarmuus asioista ja riskinotto tottakai mietityttää

15. Oletteko olleet työttömänä? (sivutoimesta, päätoimesta)

En

16. Vaikuttiko työttömyys päätökseen lisätyöllistymisestä?

17. Kuinka koet yhteiskunnan tukevan sivutoimista yrittäjyyttä?

Yrittäjä 2

1. Kuinka vanha olette?

27

2. Mikä on koulutustaustanne?

KTM

3. Työhistorian pituus?

Kokopäivätoissa viimeiset 3 vuotta

4. Sivutoimisen yritystoiminnanmuoto? (aikaisemmat, vallitseva tai suunniteltu)

Suunniteltu: avoin yhtiö alussa, koska tarkoitus olisi kaverin kanssa alkaa hommaa suunnittelemaan, jolloin toiminimi olisi ehkä helpompi. Alussa osakeyhtiön pääoma-vaade on sen verran iso, että kaverin kanssa kokeiltava sivubisnes ei ole vielä sellainen, että tässä elämäntilanteessa siihen yrityksen perustamiseen tekemiseen tekisi mieli laittaa rahaa, vaan haluaisi ennemmin testata sitä liiketoimintaideaansa, ennen kuin laittaa isosti siihen pääomia kiinni. Jos toiminta kasvaisi, niin sitten osakeyhtiö olisi järkevä vaihtoehto. Nyt on toki tullut markkinoille erilaisia kevytyrittäjäpalveluita (esim. op kevytyrittäjä, ukko.fi yms), jolla pääsisi tavallaan helpolla alussa, mutta en ole selvittänyt ja selvittäisin ennen sellaiseen lähtemistä, miten irtautuminen palvelusta onnistuu ja miten esim. y-tunnuksen siirtyminen, maksut yms määräytyvät, jos toiminta lähtisikin niin lentoon, että haluaisin alkaa ihan kokopäiväiseksi yrittäjäksi.

5. Miksi valitsitte sivutoimisen yrittäjyyden/ miksi suunnittelette sivutoimista yrittäjyyttä?

Pohdin sitä, koska omassa työssä ei aina tunnu, että teen niitä asioita, joita haluaisin tehdä tai ei voi vaikuttaa niin paljon kuin haluaisi. Eli oikeastaan työn sisältö ja sen rikastaminen vaikuttaa siihen, että haluaisin näin tehdä, niinkään itse yrittäjyys tai oman työn määräminen ei ole se juttu, vaan itselle merkittävän työn tekeminen, mitä ei tällä hetkellä aina oikein saa omassa päivätyössä tehtyä.

6. Mitä odotuksia teillä on/oli sivutoimisesta yrittäjyydestä?

Odotukset alkuun ovat enemmänkin sitä, että lentääkö oma bisnes ja missä vaiheessa tietää kannattaako lopettaa jos ei. Kevytyrittäjäpalveluiden avulla itse yrittämisestä on tehty niin helppoa, että se byrokratia ei niinkään pelota, vaan enemmänkin se työ ja sen onnistuminen mietityttää.

7. Kuinka odotukset ovat toteutuneet?

-

8. Miksi olette valinneet valitsemanne yritysmuodon?

-

9. Millainen on sivutoiminen yrityksenne?

-

10. Vaikuttiko yrityksen toimiala yritysmuodon valintaan?

-

11. Oletteko hakeneet tietoa sivutoimisesta yrittäjyydestä? Mistä?

-

12. Kuinka koette löytäneenne tietoa sivutoimisesta yrittäjyydestä?

-

13. Kuinka houkuttelevana koette sivutoimisen yrittäjyyden 1-10? Miksi?

-

14. Mitkä tekijät ovat estäneet tai hidastaneet teitä toteuttamasta suunnitelmaanne?

Hidastaa se, että päivätyö vie paljon aikaa ja pitäisi löytää se jokin pakottava tarve lähteä tekemään tätä juttua ja edistämään sitä tosissaan. Se että puhutaan parin päivän välein asiasta ei vielä tunnu riittävän, vaan pitäisi saada joku konkreettinen steppi/sysäys alkuun.

15. Oletteko olleet työttömänä? (sivutoimesta, päätoimesta)

Ei

16. Vaikuttiko työttömyys päätökseen lisätyöllistymisestä?

Ei

17. Kuinka koet yhteiskunnan tukevan sivutoimista yrittäjyyttä?

Uudet palvelut yrittäjyyden avaamiseen hyvä juttu, verottajan rajapintapalvelut esimerkkinä hyvä askel oikeaan suuntaan asiakkaan näkökulmasta, mutta myös muiden liiketoimien välille pitäisi saada yritysten/julkisten palveluiden omat rajapinnat ylittäviä palveluita.

Yrittäjä 3 Kai Selander

1. Kuinka vanha olette?

55

2. Mikä on koulutustaustanne?

YM

3. Työhistorian pituus?

30 v

4. Sivutoimisen yritystoiminnanmuoto? (aikaisemmat, vallitseva tai suunniteltu)

Alussa oli KY, jossa ongelmia, kun tulot tulivat ansiotuloiksi palkan päälle

5. Miksi valitsitte sivutoimisen yrittäjyyden/ miksi suunnittelette sivutoimista yrittäjyyttä?

Yrittäjyys kiinnosti ja tuki päätyötä liiketalouden lehtorina. Myös varallisuuden kasvattaminen pitkällä tähtäimellä kiinnosti. Ei kuitenkaan kannattanut jäädä pois hyvästä työpaikasta ja yritystoiminnalla tuntui vaikealta saa saman palkkataso. Olin 2 v virkavapaalla ja 2 kertaa vuorotteluvapaalla.

6. Mitä odotuksia teillä on/oli sivutoimisesta yrittäjyydestä?

Kts. Yllä

7. Kuinka odotukset ovat toteutuneet? (Vain Selander)

Aika hyvin toteutuneet . Yrittäjän hyvät ja huonot puolet on tullut tutuksi. Nyt tilanne hyvä. Varallisuus on kasvanut ja nyt päästään nauttimaan hedelmistä.

8. Miksi olette valinneet valitsemanne yritysmuodon?

Täytyy olla OY, jotta voin suunnitella milloin nostan rahoja. Ei kannata verotuksellisesti nostaa ansiotuloja.

9. Millainen on sivutoiminen yrityksenne?

www.hallineuvos.fi ja www.selanderoy.fi. Kiinteistösijoittamista ja matkailutoimintaa. Kiinteistön rakentaminen ja vuokraus päätoimiala

10. Vaikuttiko yrityksen toimiala yritysmuodon valintaan?

—

11. Oletteko hakeneet tietoa sivutoimisesta yrittäjyydestä? Mistä?

En varsinaisesti sivutoimisesta. Yleinen ymmärrys liiketoiminnasta ja verotuksesta on auttanut kovasti. Suosittelen jokaiselle yrittäjälle perusymmärrystä verotuksesta ja yleensäkin liiketoiminnasta. Rauhoittaa myös mieltä, kun tietää mitä tulevaisuudessa tapahtuu.

12. Kuinka koette löytäneenne tietoa sivutoimisesta yrittäjyydestä?

Ei ole tarvinnut etsiä. Yritysneuvojat auttoivat alussa.

13. Kuinka houkuttelevana koette sivutoimisen yrittäjyyden 1-10? Miksi?

9. Kätevää olla yritys, jolla voi laskuttaa erilaisia töitä. Aino negatiivinen puoli minusta on tukien saamisen hankaloituminen. Ei ole koskenut itseäni.

14. Mitkä tekijät ovat estäneet tai hidastaneet teitä toteuttamasta suunnitelmaanne?

Ei mikään.

15. Oletteko olleet työttömänä? (sivutoimesta, päätoimesta)

En. Kokoajan on ollut selusta turvattu vakituisessa työssä, joka on helpottanut yrittäjyyttä.

16. Vaikuttiko työttömyys päätökseen lisätyöllistymisestä?

Ei.

17. Kuinka koet yhteiskunnan tukevan sivutoimista yrittäjyyttä?

En näe, että suomalainen yhteiskunta tukee mitenkään mitään yrittäjyyttä.

Verotuksen ja maksujen takia erittäin vaikea työllistää ja kestää todella pitkään, ennen kuin saa järkevällä verolla nostettua varjoja. Itsensä työllistäminen sentään onnistuu kohtuullisesti.

LIITE 3: LITTEROINTI- HAASTATTELU IISA LAUNIEMI

Iisa: Noniin, ajattelin että voisin ensin muutaman sanan sanoa ihan niinku sellaista yleisistä käytänteistä. Eli mitä tehdään kun asiakkaalta tulee ilmi, että on jonkinlaista omaa yritystoimintaa. Niin asiantuntija tekee siitä aina ensin asiakkaalle selvityspyynnön, mihin asiakas vastaa. Sen jälkeen se selvityspyyntö menee käsitteelyyn muulle ryhmälle kuin sille asiantuntijalle joka on tehnyt sen selvityspyynnön. Ja näihin yritysjuuttuihin meillä on sitten ihan omansa tällainen työttömyysturvaryhmä, mihin sen menee. Ja mä en ole siinä ryhmässä. Asiakas vastaa selvityspyyntöön sitten minkä pohjalta tehdään se varsinainen päätös, että katsotaanko asiakas yrittäjäksi vai ei.

Ja noin niinkun, mä voin antaa sellaisia yleisiä mielipiteitä miten nää yleensä menee koska siellä on aika monimutkaiset jutut aina taustalla. Että mitkä kaikki vaikuttaa, mutta vois sanoa että pääosin aina jos sulla on omaa yritystoimintaa niin se katsotaan, jos se on kerrankin ollut päätoimista niin se katsotaan käytännössä aina sen jälkeen päätoimiseksi. Ja TE-palveluita ei kiinnosta tulot niinku millään tavalla, että sä voit tienata vaikka miljoonan kuukaudessa mutta jos TE-toimisto katsoo että sä pystyt hakemaan ja vastaanottamaan kokoaikaista työtä niin silloin sä voit saada työttömyysetuutta. Riippumatta siitä kuinka paljon sä saat mistään muualta tuloja. Elikkä tulot ei vaikuta koskaan.

Vaan se mikä vaikuttaa, kun asiakas hakee työttömyysetuutta, oikeestaan yks ja ainoa pääasia mitä me katotaan on se että onko asiakkaalla mitään sellaista toimintaa mikä estää sitä hakemasta ja vastaanottamasta kokoaikaista työtä. Ja jos sä olet ilmoittanut + taikka sulla on ollut oma yritys mitä sä olet päätoimisena harjoittanut niin silloin sitä ei voida vaan asiakkaan ilmoituksella katsoa sivutoimiseksi. Taikka sillä että asiakas sanoo että siitä ei ole tuloja, koska se katotaan silloin päätoimisena niin kauan että asiakas pystyy sen todistamaan sivutoimiseksi ja se tapahtuu oikeestaan vaan 3:lla tavalla. Joko niin että sä lopetat yritystoiminnan tai laitat sen pöytälaatikkoon ja toimitat siitä tositteet. Tai sitten niin että sä oot yhtäjaksoisesti puolen vuoden ajan ulkopuolisella töissä päätoimisena tai opiskelet päätoimisena 6kuukauden ajan yhtäjaksoisesti. Sillä TE-palvelut voi katsoa että se sun oma yritystoiminta on sivutoimista. Käytännössä ei oo muuta keinoa ilmoittaa että

Ja tosiaan niin nää kevytyrittäjyys, yksityinen elinkeinoharjoittaminen tai osakeyhtiö, niin sama osoittaminen pätee näihin kaikkiin. Nythän on poikkeuksena ja uutena tullu sit nää tämmöset kevytyrittäjyyden muodot missä sä voit pelkästään laskuttaa tunteja. Niin, niin kuin mä sanoin ni nää menee aina sinne työttömyysturvaryhmään erikseen ja ne katsotaan aina tapauskohtaisesti elikkä tähän en pysty, eikä kukaan tavallaan pysty suorilta sanoon juuta taikka jaata. Mutta siellä on kyllä mahdollisuus katsoa niin että sä teet sitä tavallaan vain työkseksi jos sä pystyt toimittaan tuntimäärät mitä sä olet laskuttanut. Eli taas, niin kuin muutenkin kiinnostaa vaan taas se paljonko asiakas käyttää siihen toimintaan omaa aikaansa, eli pystykö se tän muun työn ohella vielä hakemaan ja vastaanottamaan kokoaikaista työtä. Eli jos sä pystyt osottaa niillä sun työmäärillä että se on sivutoimista, niin silloin tää kevytyrittäjyys voidaan hyväksyä ja silloin voi saada niin sanottua soviteltua, joko soviteltua ansiopäivärahaa tai sit soviteltua päivärahaa kelalta tai soviteltua työmarkkinatukea, niin että sulla huomioidaan ne tulot mitä sä saat siitä omasta työstäs ja sit maksaja maksaa sulle työttömyysetuutena sen loppusumman.

Ja se mitä on aika helppo katsoa tosta esimerkiksi niin kuin kevytyrittäjyyden kans ja muutenkin että usein TE-palveluita kiinnostaa että onko y-tunnus, esimerkiksi. Ja maksaako itse myelit, yelit, tellit, lellit, kaikki nää ja useinhan esimerkiksi ukko.fissä se menetelmähän on enemmän tämmöinen palkansaantityylinen. Elikkä sä laskutat jonkun kautta sun työstä ja ne maksaa verot ja muut sun puolesta ja sä saat tavallaan sen palkkana. Ni nää on sellaisia tilanteita että asiakas on helpompi katsoa palkansaajan asemaan eikä elinkeinoharjoittajaksi. Elikkä sitä kautta on ehkä helpoin kuitenkin saada työttömyysetuutta jos se oma yritys ei ihan vielä tuota niin paljon että sillä elää. Mutta liikaa en voi korostaa sitä että niillä tuloilla ei ole mitään merkitystä, on se sitten osinkoo tai ihan mitä tahansa tuloa mitä sulle tulee niin TE-palvelut ei katso eikä myöskään maksajana kela eikä ammattiliitot koskaan kato sitä kuinka paljon se asiakas saa muualta rahaa vaan siinä on aina ne työttömyysturvaehdot mitkä pitää täytyä, niin että sitä työttömyysetuutta voi saada.

Näin nopeesti lueteltuna niitä työttömyysturvakysymyksiä ja mitkä ehdot pitää täytyä on se et ei saa olla yritystoimintaa, ei saa olla keskeneräisiä päätoimisia opintoja, selvitetään jos omistaa maata tai metsää, jos maalla tai metsällä on y-tunnus, ne selvitetään kaikki. Taiteellinen ja tieteellinen toiminta, freelanser-toiminta, myös-

mikä voi olla niin aikaavievää että asiakkaalla ei oo mahdollista vastaanottaa koko-aikatyötä. Niin selvitetään. Ja myöskin jos asiakas missään vaiheessa esimerkiksi tapaamisen tai puhelun aikana sanoo että hän ei hae tai hänellä ei oo mahdollisuutta ottaa vastaan kokoaikatyötä niin meiltä tulee aina silloin kieltävä lausunto. Ja silloinhan se etenee niin että TE-palvelut ei maksa, tai jätä maksamatta kenellekään vaan maksajia on ammattiliitot ja kela ja meiltä tulee ainoastaan se lausunto maksajalle että saako meidän puolesta maksaa vai ei. Ammattiliitoilla voi olla vielä jotain omia menetelmiä eli vaikka me annettais lupa maksaa niin ammattiliitolta voi vielä tulla kieltävä päätös mutta hyvin, hyvin harvoin näin. TE- palvelut ei oikeestaan tutki mitään ja kaikki meidän tieto siis perustuu siihen mitä asiakas sanoo meille. Kaikki perustuu siihen luottamusloikkaan, luotetaan että asiakas sanoo niinku asiat on, et mehän ei sitten voida sille mitään jos joku on lahjakas valehtelija.

LIITE 4: ANONYYMIT HAASTATTELULÄHTEET

MARKKANEN, Sanni 2017-11-28. [Haastattelu.] Yrittäjä 2.

VIHINEN, Ossi. 2017-11-21. [Haastattelu.] Yrittäjä 1.